

Dieblit, og det er vist dette, der har givet Anledning til, at Inddæmningsforetagenderne for Holland og Falsker, skjøndt de herfra erkjendtes at være af Betydning for det Almindelige, dog bleve henvisne til at søge Midlerne til deres Gjennemførelse ved Laan fra Andre og ikke ved Laan fra Statskassen. Men dernæst har Loven af Mai 1873 udtrykkelig forekrevet, at Laanene skulle afdrages i en Periode af 28 Aar. Den Maade, hvorpaa der kan ydes nogen Lettelse til de Paagjældende i den betydelige Afgift, som de saaledes i Genhold til en positiv Lov og i Kraft af Interesser, der ere erkjendte at være af almindelig Natur, maa bære, vil være den, at man staffer dem nogen Lettelse, ikke i selve den Sum, de have at tilsvare, men i den aarlige Afbetaling paa denne Gjæld. Udvalget har selvfølgelig ikke kunnet i Enkeltighederne gennemgaa hele denne Sag, og det kan gjerne være, at der er forskellige Forhold, som ere Ministeriet bekendte, og som ikke have ligget for i Udvalget, som kunne faae væsentlig Indsigt paa Opfattelsen af Sagen; men saavidt vi have kunnet gjøre os Rede for den, have vi dog fundet, at der kunde være Anledning til at komme disse Distrikter noget til Hjælp, i Erkjendelse af, at det ikke er et privat Foretagende, de have udsøgt, men en Statspligt, som de isølge det ved en Lov givne Bud have maattet og skuldet opfylde, og denne Hjælp have vi da tænkt os væsentlig skulde bestaa i, at Statskassen indtraadte som Laangiver istedetfor det paagjældende Bankinstitut og samtidig forlænge den Afbetalingsfrist, som hidtil har været foreskrevet. Der er i Loven forekrevet 28 Aar. Af disse ere nogle allerede forløbne, men der er altsaa et vist Antal Aar tilbage, jeg formoder 23—24 Aar. Hvis nu Staten traadte ind som Laangiver og tog sin Rente og ved Siden deraf en lempelig Afdragssum, vilde Afbetalingen kunne forbedres paa et Tidrum, der f. Ex. var dobbelt saa langt som det, der ellers vil staa tilbage. Derved vilde der opstaa en søelig Lettelse for de Paagjældende. Naar der nu svares 38 Dre pr. Enhed om Aaret, vilde der ved en saadan Foranstaltning kunne finde en Redfættelse Sted, — hvor stor tør jeg ikke aldeles sikkert afgjøre, men det er sandsynligt, at det vilde gaae ned under 30 Dre. Hvis det skete, hvis Staten skulde finde sig foranlediget dertil, var der imidlertid paa den anden Side nogen Anledning for den til at drage Omsoarg for, at der for dette Digelag blev opsamlet en Reservefond, hvorved det vilde blive sat istand til at møde eventuel forekommende Afgifter, dels til Reparationer ved Odeleggelse og dels til Vedligeholdelse, og dette vilde passende kunne ske ved, at det paalagdes Vedkommende, naar de fik Udfættelse med deres Afdrag, at svare aarligt et mindre Beløb til en saadan Reservefond, der kunde henlægges enten under Statens eller under Amtsrådets Ejsyn, saaledes at den

kun kunde anvendes med vedkommende Myndigheds Samtykke. Det Spørgsmaal reiser sig ligeledes, hvad der skal ske med de Arealer, der ligge indenfor Digerne uden endnu at tilhøre Nogen, men med Hensyn til hvilke Staten har forbeholdt sig en Ret. Hvorvidt Staten skulde have nogen Opfordring til at opgive sin Ret til at eie disse Dele, altsaa overdrage Lodsseierne dem, derom ønske vi ikke at udtale nogen bestemt Anskuelse paa dette Stadium. Det er et Spørgsmaal, der kan kræve en noget nærmere Undersøgelse. Staten er i sin Tid gaaet ind paa at udrede en Fjerdedel af Udgiften ved Foretagendet og har saa reserveret sig disse Eendomme. Hvorvidt der skal ske nogen Forandring deri, tør vi ikke udtale os om. Skjøndt dette Andragende er kommet til os fra Holland, gjælder det tillige for Falsker, der i alle Henseender staa paa lige Fod med Holland, ligesom Forholdet der ogsaa er ordnet i Genhold til Loven af Mai 1873, kun med den Forskel, at, medens paa Holland Staten har udredt en Fjerdedel af hele Anlægget, har paa Falsker Staten udredt to Femtedele af hele Anlægget, Amtet en Femtedel, og der paahviler de private Lodsseiere to Femtedele. Det viser, at Anlægget paa Falsker blev anset for at være endnu mere i Statens Interesse end Anlægget paa Holland, og at det har været endnu mere over for Almindeligheds Skyld, at man har faaet disse Diger reiste og derved faaet beskyttet ikke alene de nærmest liggende private Arealer, men tillige en stor Del af det bagved liggende Land, idet det maa erkjendes, at, hvis Sydspidsen af Falsker skulde blive bortskyllet af en kommende Stormflod, vilde Følgen blive, at efterhaanden vilde et Terrain forsvinde paa samme Maade, som et Terrain er forsvundet og tilbels aarlig forsvinder paa Syllands Beskyt, og at derved en meget værdifuld Del af vort Land, der sandelig er lille nok iforveien, vilde blive borte i Bølgerne. Udvalget har ikke kunnet gjøre sin Indstilling mere bestemt, end det er sket, fordi det ønsker at forbeholde saavel Regjeringen som Rigsbagen under de Overveielser, der forestaa, aldeles frie Hænder; det har kun villet henvise Sagen til Prøvelse af Ministeriet og udtale sin almindelige Stemning, at der kunde være Grund til, efter som det hele dreier sig om et af Staten paabudt Foretagende, at yde en Lettelse, som de Paagjældende i høj Grad trænge til, og det uden i Virkeligheden at tage nogen Gjæld fra dem, men kun ved at sætte dem istand til imod noget lempeligere Afdrag at udrede denne Byrde. Udvalget har ikke havt andet Materiale til Raadighed end paa den ene Side det indgivne Andragende og paa den anden Side de interessante Forhandlinger, der bleve førte i Rigsdagssamlingen i 1872—73 og 1873—74 om Digelagen. Af disse Forhandlinger fremgaar det klart, at man ikke den Gang er gaaet ud fra en saa betydelig Byrde pr. Lønde Land eller pr. Lønde Hartkorn, som senere